

Nr 118.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse i vissa fall från nöjesskatt; given Stockholms slott den 28 februari 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—2:o hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÅNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför.

1:o.

Framställning av förrådsförvaltaren Ivar Andreas Billstein i Svedala köping om efterskänkande av viss nöjesskatt. I början av år 1944 hade förrådsförvaltaren Ivar Andreas Billstein i Svedala köping tillsammans med montören Oskar Reinhold Fritz i samma köping och plåtslagaren Knut Lennart Söderberg i Malmö av innehavaren av Bökebergs restaurant i Bökeberg, Hyby socken, förhyrt en invid restauranten belägen dansbana. Danstillställningar hade anordnats där under tiden 18 maj—10 september 1944. Billstein hade

stått såsom ensam anordnare av desamma och var sålunda enligt nöjesskatteförordningen ansvarig för skattens inbetalande. En muntlig överenskommelse hade träffats mellan arrangörerna av innebörd att eventuellt uppkommande vinst eller förlust å nämnda tillställningar skulle delas lika mellan dem. Någon befatning med serveringen å restauranten, vars innehavare ägt tillstånd till utskänkning av spritdrycker, hade Billstein ej haft. Till dansen hade försålts dels biljetter till ett pris av 15 öre för varje dans och dels biljetter till 50 öre, vilka berättigade till fyra danser. Nøjesskatt hade av vederbörande uppbördsman beräknats efter taxa III i 5 § 1940 års nöjesskatteförordning till 20 procent av biljettpriset. Hälften av influtna nöjesskattebeloppet hade sedermera av Hyby kommun inlevererats till länsstyrelsen i Malmöhus län. Den vinst å danstillställningarna, som Billstein, Fritz och Söderberg vid säsongens slut haft att fördela sinsemellan, hade utgjort 876 kronor, vilket belopp delats lika mellan dem.

Efter verkställd granskning av kommunalnämndens i Hyby socken redovisning av nöjesskatt för maj—september 1944 har länsstyrelsen genom resolution den 28 mars 1945 prövat lagligt ålägga Billstein såsom anordnare av tillställningarna att, enär enligt 5 § i 1940 års nöjesskatteförordning jämförd med 5 a § samma förordning skatten bort beräknas, som om avgiften för varje dans och dansande par utgjort 50 öre (= skatten för dans å plats, där spritutskänkning var medgiven), jämlikt 10 § tillämpningskungörelsen till samma förordning till länsstyrelsen inbetala felande nöjesskattebelopp, 6 755 kronor 14 öre, varav hälften sedermera av länsstyrelsen skulle utbetalas till kommunen. Skatten uttogs sålunda med 10 öre för dans, medan priset för dans, som utgjort 12,5 å 15 öre, hade bestämts med utgångspunkt från en skatt på 2,5 å 3 öre för dans.

Häröver anförde Billstein besvär hos regeringsrätten med yrkande att länsstyrelsens resolution måtte undanröjas. Till stöd för sin talan anförde Billstein bland annat följande.

Då han betalade nöjesskatten till nöjesskattekommitterades ordförande, jägare Nils Björk, hade denne själv uppgjort listorna, räknat ut skattens storlek samt utkvitterat beloppet. Att Hyby kommun förfarit oriktigt vid nöjesskattens uttagande på grund av nya förordningen kunde väl knappast läggas Billstein till last, oerfaren som han varit och fortfarande var i dessa förordningar, varför han ansåg att ansvaret för denna uraktlåtenhet borde läggas på Hyby kommun. Vidare ville han framhålla att innehavaren av restauranten, fru Malmqvist, borde i sådant fall framför honom vara ersättningskyldig för den merskatt på dansbiljetter som på grund av spritserveringen, enligt förordningen, blivit pålagd. Det kunde väl näppeligen vara rättvist att påföra honom en sådan merskatt.

Genom utslag den 29 mars 1946 har regeringsrätten ej funnit skäl att göra ändring i länsstyrelsens resolution.

Jämväl kommunalfullmäktige i Hyby socken ha genom beslut den 4 augusti 1946 avslagit en framställning från Billstein om efterskänkande av kommunens andel i nöjesskattebeloppet. Enligt uppgift vore beslutet betingat av att kommunen önskade se huruvida den statliga andelen skulle utkrävas.

Hos Kungl. Maj:t har nu Billstein gjort framställning i syfte att Kungl. Maj:t av nåd måtte efterskänka den del av ifrågavarande nöjesskattebelopp, som tillkomme staten, och har därvid anfört i huvudsak följande.

Hans lön vore ej större än att den åtginge till nödiga utgifter för hans och hans familjs uppehälle. Han hade hustru och ett minderårigt barn att försörja och hade varit sjuk sedan december 1937 till och med april 1939, då han efter att ha fått högra foten amputerad blivit utskrivnen från lasarettet. För närvarande var han förrådsförvaltare och hade en lön av 71 kronor 50 öre i veckan jämte 20,7 % dyrtidstillägg. Han hade inga tillgångar, vare sig i fastighet eller kontanter, utan häftade i skuld till Svedala köping för sju månaders hyra, som köpingen förskotterat under den tid han varit sjuk. Vidare resterade han för kommunalutskylder för 1944 med 28 kronor och kronoutskylder för samma år med 62 kronor 73 öre. Att i årtal bära utmätning å denna lilla lön för att slutligen kunna gälda ifrågavarande belopp, nära 7 000 kronor, tedde sig för honom såsom något omöjligt att utstå och skulle komma att belasta honom alldeles för hårt, då han som invalid hade särskilt besvärligt att åstadkomma den för familjens försörjning nödiga arbetsinkomsten.

Billsteins uppgifter angående sina ekonomiska förhållanden ha vitsordats av polisöverkonstapeln i Svedala köping.

Landsfiskalen i Svedala landsfiskalsdistrikt har anfört, att han personligen kände Billstein, och vitsordat, att dennes ekonomiska ställning ej medgäve betalandet av ifrågavarande nöjesskatt ens till nämnvärd del. Med hänsyn till föreliggande omständigheter förelåge enligt landsfiskalen särskilt starka skäl till efterskänkande. Han tillstyrkte därför bifall till ansökningen.

Länsstyrelsen i Malmöhus län har — under hänvisning till polisutredningen angående Billsteins ekonomiska förhållanden och landsfiskalens yttrande — tillstyrkt bifall till ansökningen.

Under hand har från länsstyrelsen inhämtats, att införsel i Billsteins lön för närvarande påginge för gäldande av resterande nöjesskatt med ett belopp av 12 kronor i veckan, samt att Fritz och Söderberg, vilka tillsammans med Billstein förhyrt ifrågavarande dansbana, levde i små ekonomiska omständigheter.

Med hänsyn till omständigheterna i förevarande fall finner jag skäligt, att Billstein befrias från erläggande av den staten tillkommande andelen av ifrågavarande nöjesskattebelopp. Härför erfordras riksdagens samtycke. *Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förrådsförvaltaren Ivar Andreas Billstein befrias från betalningsskyldighet för staten tillkommande andel av den nöjesskatt, som han på grund av regeringsrättens omförmälda utslag är skyldig att erlagga.

2:o.

Framställning av Skellefteå Barnens Dags förening om efterskänkande av viss nöjesskatt. Vid Skellefteå stads jubileumsutställning år 1945 hade Skellefteå stads jubileumskommitté 1945 och Skellefteå Barnens Dags förening

gemensamt stått såsom arrangörer för vissa i samband med jubileet anordnade nöjeställningar. I nöjesskatt för dessa hade erlagts sammanlagt 60 962 kronor 89 öre, varav hälften, 30 481 kronor 45 öre, inlevererats till statsverket. Av sistnämnda belopp hade — på grundval av en mellan arrangörerna träffad överenskommelse angående fördelningen av intäkterna från nämnda tillställningar — 21 522 kronor 38 öre beräknats belöpa på jubileumskommittén och 8 959 kronor 7 öre på Barnens Dags föreningen.

Med utlåtande den 30 september 1946 har länsstyrelsen i Västerbottens län överlämnat två till Kungl. Maj:t ställda ansökningar, däri jubileumskommittén och Barnens Dags föreningen, var för sig, anhållit om restitution av de på dem belöpande andelarna av förenämnda, till statsverket inlevererade skattebelopp.

Till stöd för sin ansökan har jubileumskommittén framhållit, att genom av tidsläget nödvändiggjorda inskränkningar i väg-, landsvägs- och sjökomunikationerna utställningen gått med avsevärd ekonomisk förlust.

Barnens Dags föreningen har anfört i huvudsak följande.

Sedan ett tiotal år anordnade föreningen årligen barnensdagsfestligheter, av vilka inkomsterna uteslutande användes till utgifter för föreningens barnkoloniverksamhet och till beredande av understöd åt barn för sommarvistelse i enskilda hem på landet i samband med statens fria ferieresor. För upprätthållandet av föreningens verksamhet, som bedrevs icke blott inom staden utan jämväl över hela norra delen av Västerbottens län, vore det nödvändigt, att föreningen liksom eljest, då föreningen ensam stått som arrangör för barnensdagsfestligheterna, erhöll restitution av den statliga nöjesskatten. Med hänsyn till att Skellefteå stad under sommaren 1945 skulle högtidlighålla sitt 100-årsjubileum med en utställning, inrymmande bland annat ett stort nöjesfält, ansågos de ekonomiska utsikterna för ett barnensdagsfirande senare under året såsom mycket svaga. I stället träffades mellan stadens jubileumsfestkommitté och föreningen den överenskommelsen, att föreningen skulle sköta anordningarna å nöjesfältet mot en andel, motsvarande trettio procent av nettointäkterna från nöjesfältet. Härtill kommo tre cirkusföreställningar, för vilka föreningen ställde sig som arrangör å utställningens vägnar, mot det att staden och föreningen delade nettointäkterna lika.

Drätselkammaren i Skellefteå, som genom beslut den 28 maj 1946 bifallit en ansökan av arrangörerna om befrielse från den kommunen tillkommande andelen av skatten, har tillstyrkt framställningarna om befrielse från den statliga andelen i nöjesskatten.

I sitt förenämnda utlåtande har länsstyrelsen anfört.

Skellefteå stads jubileumskommittés ansökan kunde länsstyrelsen för sin del icke tillstyrka, då de skäl, som anförts för densamma, icke under några förhållanden kunde föranleda till befrielse från att utgöra nöjesskatt. Anorlunda ställde det sig med Skellefteå Barnens Dags förenings ansökan. Föreningen hade icke kunnat beviljas befrielse från att utgöra nöjesskatt för sin del i tillställningarna allenast i anledning av att föreningen anordnat tillställningarna tillsammans med jubileumskommittén, varigenom tillställningarna icke hade kunnat anses äga rum uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål. Med hänsyn till de behjärtansvärda ändamål, för vilka föreningen arbetade och till de särskilda förhållanden, som föranlett föreningen

samarbeta med jubileumskommittén, hemställde länsstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för att bereda föreningen den sökta restitutionen.

Sedermera har länsstyrelsen med utlåtande den 11 oktober 1946 överlämnat ytterligare en till Kungl. Maj:t ställd skrift, däri Barnens Dags föreningen — med förmålan att jubileumskommittén förklarar sig till föreningen överlåta de nöjesskattemedel, som kunde komma att för kommitténs räkning restitueras — gjort framställning om erhållande av jämväl sistnämnda medel.

Länsstyrelsen har i sitt sistberörda utlåtande förklarar att, därest Kungl. Maj:t skulle bereda jubileumskommittén sökt restitution, länsstyrelsen tillstyrkte, att Barnens Dags föreningen finge uppbära ifrågavarande medel.

Genom beslut den 18 oktober 1946 fann Kungl. Maj:t ansökningarna icke föranleda annan åtgärd än att Kungl. Maj:t förordnade, att handlingarna i ärendet skulle överlämnas till länsstyrelsen för den prövning, som jämlikt 11 § 1940 års nöjesskatteförordning ankomme på länsstyrelsen.

Genom resolution den 18 november 1946 har länsstyrelsen — med förmålan att länsstyrelsen den 26 juni 1945 lämnat utan bifall en av Barnens Dags föreningen gjord framställning om befrielse från nöjesskatt för föreningens andel i influtna avgifter från ifrågavarande nöjestillställningar — funnit frågan om befrielse från nöjesskatt för Barnens Dags föreningen icke kunna ånyo upptagas till prövning. Vidkommande jubileumskommitténs ansökan lämnade länsstyrelsen densamma utan bifall, då ansökningen icke avsåge tillställning, som anordnats uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål.

Enligt uppgift från länsstyrelsen hava besvär ej anförts över länsstyrelsens förevarande resolution den 18 november 1946.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av länsstyrelsen med utlåtande den 3 januari 1947 överlämnad skrift har Barnens Dags föreningen gjort förnyad framställning i ämnet.

Länsstyrelsen har i sistnämnda utlåtande åberopat vad länsstyrelsen tidigare anförts i ärendet.

Enligt 11 § i 1940 års nöjesskatteförordning må länsstyrelse meddela befrielse från statens andel av nöjesskatt, då nöjestillställningen anordnats uteslutande för välgörande eller allmännyttigt ändamål. I förevarande ärende har länsstyrelsen icke ansett sig kunna jämlikt detta stadgande meddela befrielse från nöjesskatt ens för den del av behållningen, som tillfallit Skellefteå Barnens Dags förening. I motsvarande stadgande i 1945 års nöjesskatteförordning, 16 §, har emellertid införts en bestämmelse av innebörd, att befrielse från nöjesskatt må ifrågakomma jämväl i fall, där behållningen endast till viss del går till ändamål av nyss angivet slag. Befrielsen avser därvid nämnda del av behållningen.

Enligt förarbetena grundades sistnämnda författningsändring bland annat på att i praxis redan dessförinnan i sådana fall medgivits efterskänkande av nöjesskatt.

Det synes mig i förevarande läge skäligt, att staten för sin del medgiver

Barnens Dags föreningen befrielse från den på föreningen belöpande andelen av ifrågavarande nöjesskatt, 8 959 kronor 7 öre. Däremot anser jag mig icke böra tillstyrka befrielse från den å jubileumskommittén belöpande andelen av nöjesskatten.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till Skellefteå Barnens Dags förening må restitueras av föreningen erlagd nöjesskatt till staten med tillhoppa 8 959 kronor 7 öre.

Vad föredragande departementschefen under punkterna 1:o—2:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Bengt Ericsson.